

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:				A szerkesztésért felelős		Szerkesztőség	
Helyben:		Vidékre:		Kutas Imre		Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona	kiadó s lap tulajdonos	Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)	Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel	
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "				
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "				
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "				

A világbéke kovácsolói.

Debreczen, július 30.

Nagy és érdekes esemény színhelye most Páris. A világbéke apostolai gyűltek oda össze, hogy folytassák az álmok álmodtatását.

Ott a hol a béke eredménye a világhiálítás csodálatja magát a világgal, az örök békéről beszélnek a nemzetek kiküldöttei.

Ha Európa száz esztendő alatt, háborúk és forradalmak sűrű váltakozása dacára, a béke rövid intervallumait ily hatalmas alkotásokra tudta felhasználni, mire lenne képes akkor, ha ifjúsága virágát sok esztendeig le nem kötné az in- produktív katonai szolgálat, ha polgáraink keresetét nem csökkentené a hadseregek fentartására szolgáló nagy adó s a gazdasági élet kalkulusaiból ki volna küszöbölve a háborúktól való aggodalom!

Utópiának kell-e hát valóban tekintenünk azt a boldog jövődőt, a mikor a fegyverek zaja sohasem zavarja többé a termelő munka áldásos békéjét?

Ha a rideg tényeket nézzük, a miket ama tár élénk, szomorúan be kell vallanunk, hogy biz ez utópia. Európában ugyan nincs háboru, de azért valamennyi Európai nagyhatalom épp most tömérdek pénzt és vért áldoz háborúra, idegen, mesz-

sze földön. Milliók mennek a szó szoros értelmében füstbe és ezek meg ezek vére festi pirosra az emberiség bölcsőjét; Ázsia harczeit.

S ugyanekkor még folyik Dél-Afrikában a fehér emberek harczé egymás ellen. Angolok és burok már több mint egy fél-esztendeje marcangolják egymást s a hágai konferencia híres esztendejében még mindig nem történt komoly kísérlet a két ellenfél kibékítésére.

Maga a hágai konferencia is nagyban hozzájárult a békelörekvések utópisztikus jellegének fokozásához.

Eredetileg — mint tudjuk — leszerelési konferenciáról volt szó. De az első naptól kezdve, hogy egybegyűltek a világ diplomatái, lázasan licitáltak lefelé, minden héten összéb meg összéb zsugorodott a béke eszméje s nem maradt belőle egyéb egynehány platónikus elvi kijelentésnél.

Demonstráció volt a béke mellett, hivatásos diplomaták részéről, udvariasságból a csár iránt, a ki az eszmét megpendítette.

Nem is okolhatók a diplomaták a konferencia fiaskójáért, megvolt szegényekben a humanizmus, a mely a békeeszmének alapja, hanem fájdalom, a politika elnyomta az érzést, a diplomata legyőzte a humanistát.

A hágai konferencia a béke biztosítására ült össze, de mindössze csak a háboru enyhítésére nézve juthatott némely megállapodásra.

Az interparlamentáris kongresszustól gyakorlatilag még ennyit sem várhatunk. Hiszen határozatai nem kötelezik az államot s működése tisztán agitativ természetű. És mégis, hogyha a háboru iszonyaitól való szabadulás reménye föléled, a népek több bizalommal néznek a fölhatalmazás nélkül működő képviselőkre, mint az államok diplomatái felé. A diplomatának a béke csak egy tényező számításaiban. Az államok szívesen kihagynák nemzetközi ügyeik kalkulusaiból a fegyveres erőt, de érdekeik nem engedik meg.

A világsajtó képviselői is most gyűlnek össze. Ők is a világbéke eszméinek harczosai.

És még is, lehetetlen képtelennek nem tartani a világbékét... Hisz a Krisztus 2000 éve hirdette s XX. század alatt sem született meg.

Vajjon megfog-e születni.

Hisszük, hogy — igen. —

Politikai hírek.

Czáfolat.

A lapok néhány nap óta folyton hirdetik, hogy Horánszky Nándor országgyűlési képviselő Rátóton van Széll Kálmán minisz-

DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA

Falevelek.

Törvénytörési eset.

Irta: K. A.

Németből fordította:

Kalocsai Róza.

Csodálatos dolog az, hogy néha mily csekélység deríti fel a legrejtettebb bűnöket. Olyan dolgok, a melyeket az ember figyelmére sem méltat, már nem egyszer át szolgáltatták a bűnösöket a törvény pallosának. A következő eset sajátságos bizonyítékokat szolgáltat.

Pár évvel ezelőtt egy Palmer nevezetű öreg ur élt H. város közelében saját szép, uri házában, más nem lakott ott csak ő, aztán egyetlen leánya. és egy szolgáló.

A vele való ismeretségem is különös körülmények közt történt.

Egy este a színházban voltam, és közlemben észrevettem egy öreg urat, ki élkén és zajosan nyilvánította tetszését. Ezek a tetszésnyilatkozatok sehogysem tetszettek a szomszédjában ülő fiatal embernek, és metszően gunyos megjegyzéseket tett az ősz rovására. Erre szóváltás keletkezett és a fiatal ember felállott s ütésre készen emelte fel karját az öreg ur ellen. E mozdulatánál megláthattam a fiatal ember arcát és egy hirhedt zsebmetszőt ismertem fel

benne. Most már kötelességemnek tartottam a dologba avatkozni és a fiatal ember vállára tettem a kezemet. Mérgesen fordult vissza, de elsápadt és elnémult, a mint engem megpillantott.

Nem gondolja Emery ur, hogy jobb volna, ha elmenne a színházból?

— Igaza van Brampton ur, megyek, ha ön kívánja; — felelte megzavarodva.

Emery vette a kalapját és elhagyta helyét szó nélkül. Az öreg ur bemutatla magát nekem, mint Palmer és megköszönte beavatkozásomat, melynek eredménye előtte csodával határosnak tűnt fel. Természetesen rögtön átértette az egészet, a mint én állásomat és annak a fiatal urnak keresetmódját előtte föltartam.

Ekkor aztán Palmer ur arra kért, hogy foglaljam el mellette az üresen maradt helyet, és aztán csakhamar nagyon érdekes társalgásba bocsátkoztunk. — Szellemes és olvasott embert ismertem fel benne, kinek a színházi állapotokról való ismerete valójában bámulatos volt. Többek között emítette, hogy van neki régi jó szindarab gyűjteménye. és meghívott, hogy nézzem azokat. — Ennél fogva megígértem neki, hogy a következő héten megfogom látogatni.

Szavamnak állva megjelentem Palmer urnál a meghatározott időben, ki engem nagyon szívélyesen fogadott. és bemutatla lányát, egy szép tizenhét éves viruló hajadont. A délután folyamán végigsétáltunk kisdéd birtokán.

— Hát ez micsoda fa? kérdeztem tőle, egy a többi fáktól teljesen külön álló fára mutatva.

— Ez mandulafa, válaszolá az öreg házigazda. Édes apám ültette. Kedvesebb ez nekem valamennyi fánál, ebben az egész kertben.

Én még sohasem láttam mandulafát, és ezért nagy figyelemmel néztem meg, leveleinek a szépsége különösen feltűnő volt előttem.

Ebéd után az öreg ur könyvtárszobájába tért és nagy élvezettel mutogatta meg a régies régi szindarabokat. Magam is elmélyedtem a rég elhunyt nagy írók szellemi termékeiben úgy hogy csak későn jutottam vissza Nevv-Yorkba.

* * *

Talán nyolcz nap telhetett el e látogatás óta. a mikor a Broadvayon találkoztam Hardie kollégámmal. Minthogy szeretem ezt az embert, megálltam vele egy szóra. Mikor már az időjárást teljesen kiaknáztuk, mondja az én barátom:

— Mit mondasz a tegnapi irtózatossághoz?

— Miféle gyilkosság, nem tudok én még semmiről.

— Igazán nem?

— Hát a H. mellett lakó öreg Palmer urat ma reggel a kertjében meggyilkolva találták.

— Palmer! kiáltottam megrémülve. De hiszen az lehetetlen.

— Már pedig az úgy van, édes barátom. Ma reggel hét órakor kapta róla az értesítést a rendőrfőnök. Lewist bízták meg a vizsgálattal.

— Magam megyek el oda. Palmer jó barátom volt.

terelnőknél és e látogatáshoz a legkülönbé-
lébb kombinációkat fűzik. Mindebből csak
annyi igaz, hogy Horánszky Nándor éven-
kint megszokta látogatni Széll Kálmán mi-
niszterelnököt rátóti otthonában; a minisz-
terelnök reményli, hogy e látogatás az idén
sem marad el; ez ideig azonban Horánszky
Nándor az idén sem egy napig, sem két
napig, sem egyáltalában Rátóton nem volt
és így az e látogatáshoz fűzött minden kom-
bináció magától megdőlt.

A telepítési törvényjavaslat.

A földmivelésügyi miniszteriumban a
telepítési törvényjavaslat munkálatai elké-
szültek annyira, hogy Darányi Ignác föld-
mivelésügyi miniszter ősszel a javaslatot
benyújthatja a képviselőházban. A javaslat-
ban gond fordítatik a telepítés kérdésében
tartott tanácskozmány tanulságainak figye-
lembe vételére s ezek mellett a maga tel-
jességében mód nyílik arra, hogy Darányi
Ignác miniszternek a telepítés kérdésében
elfoglalt álláspontja érvényesüljön. A minisz-
ter nézete szerint a főszólyt az állami tele-
pítésre kell fektetni. Az állami telepítés, a
miniszter szerint, nagyobb keretben és na-
gyobb mértékben eszközözendő, mint eddig,
de az állami telepítés mellett a magántele-
pítés sem zárandó ki, de csak akkor nem,
ha ez azon célok keretében mozog, melyek
az állam már magának kifizetőt és ha
azon feltételeket elfogadja, melyeket ki kell
kötni. Kifejezi a miniszter, hogy valamint
minden más akció, úgy ezen akció sikere
is csak akkor remélhető, ha a társadalom is
kiveszi abból a maga munkáját.

Két halott.

A társadalom bűne.

Jul. 30.

Árva leány és nevelőnő volt mindkettő,
a nyomor, kétségbeesés kergette őket a
halálba. Az egyiket a Duna hullámai temet-

— Ott fogod Lewist találni.
Rövid üdvözlés után elváltunk és én
siettem munkáimat oly gyorsan elintézni, a
mennyre csak lehetett. Déli tizenkét órakor
már Palmer lakásában voltam. Lewis a lakó
szobában volt és nem valami kelésen meg-
lepve, a mint engem megpillantott.
Minapában olyan esetet derítettem fel,
a mi neki nem sikerült és azóta nem nézett
rám jó szemmel.
— A főnök küldte önt ide? — kérdezte
durván.
— Nem. hanem Palmer nekem barát-
om volt, és látogatásomnak semmi köze
hivatalos kötelességemmel.
— Ha ön, mint az elhunytak barátja
van itt jelen, akkor készségesen felelek
kérdéseire. A gyilkos már el is van fogva.
— Igazán? No annak örülök. Ki a
tettes?
— Találja ki!
— Legtávolabbról sincs róla sejtel-
mem!
— Mit szól Palmer kisasszonyhoz?
— Kihez? nem akarván hinni saját fü-
leimnek sem. Palmer Sarolta kisasszony a
meggyilkoltnak a leánya, Ugyan men-
jen már.
— Természetesen! viszonzá ingerülten
Lewis. Ön azt hiszi, senkinek sincs annyi
esze, mint önnek.
— De édes barátom, itt ön megint óri-
ási bakot lőtt.

ték el, a másik mögött az élő halottak szo-
moru házának, az örültek házának rácsos
kapuja záródott be.

Az öngyilkos Bónis Mária azért nem
tudott egy évig állást kapni, mert tisztes-
séges akart maradni; kiáltó vád társadal-
munk és erkölcsünk ellen hátrahagyott
levelének egy mondása, melyben keservesen
panaszodik: «Ha a férjnek nem engedsz,
akkor az dob ki téged, ha azonban kedvé-
ben jársz, az asszony teszi ki a szűrődet.»
Eképpen kenyér nélkül maradt: megölte
magát.

A megtévelyodott Simon Mariska nem
volt ily erős. Ő engedett a csábító szerelmes
szavának és elbukott: gyermeke lett. A
csábító sietett őt elhagyni, a leány pedig,
akinek leike a bűn daczára sem volt meg-
romolva, becsületes munkával, szorgalommal
vissza akarta szerezni az elvesztett ártatlan-
ság és a remélt boldogság helyébe legalább
a tisztességet; azonban multja miatt elbo-
csátották. Mire hosszú, sok szenvedés után
végre ismét állást kapott, esztét megölte a
szégyen és a kétségbeesés.

Hogy e két, sajnos már majdnem min-
dennapinak mondható hírrel e helyen fog-
lalkozunk, annak az oka, hogy rá aka-
runk mutatni arra a kapcsolatra, mely e
két eseményt összeköti; ez a kapcsolat
a férfi.

Az a férfi, aki a család, a becsület, a
lovagiasság szent szavait csak frázisnak
használja s komolyan csak akkor veszi, ha
az ő családjáról, az ő becsületéről s az ő
iránta való lovagiasságáról van szó. S ily
férfiakkal tele van a társadalom! És szigo-
ruan véve a dolgot, talán nem is lehet őket
felelősekké tenni, hiszen ilyeneknek nevel-
ték őket!

Avagy oktadjuk-e komolyan az ifjakat
arra, hogy zabolázzák szenvedélyeiket? Mi-
lyen kevés apa van, aki arra tanítaná fiát,
hogy egy védtelen nőt hazug szóval elcsá-
bitani, becsületétől, legdrágább kincsétől
megfosztani: aljas csalás, rablás, mely nem

— Gondolja, a mit akar, a vizsgálat ki
fog deríteni mindent.
— Lenne szives előttem feltárni a Pal-
mer kisasszony ellen szóló bizonyítékokat?
— Miért ne, Palmernek a holttestét ma
reggel ott találták a mandulafa alatt, a kert-
ben. Torka át volt vágva. Az ember, a ki
először meglátta, valami asztalos H... ből,
fellármázta a még alvó házat és jelentést tett
a városi rendőrfőnöknek. Engem biztak
meg a vizsgálatnál és én ezt teljes szigor-
lat teljesítettem is. A kisasszony bűnössége
napfényre derült csakhamar. Vérvonások je-
lezték az utat a kert kaputól szobájáig. Ott
nyitva volt az ablak, melynek párkánya tele
vérrel és lenn a magas fűben megtalálták a
kést, melyvel a gyilkosságot elkövették —
tette elkövetése után az a leány bizonyosan
kidobta az ablakon.
— Minden nagyon különös következte-
tés, szakítottam félbe az elbeszélést.
— Hogyan?
— Ugyan az Istenért, mi vihette volna
rá azt a leányt, hogy a gyilkos szerszámot
a tett után bevigye hálószobájába?
— Felindulásában bizonyosan megfede-
kezett róla, hogy a kést kezében felejtette
és csak akkor vette észre, mikor már szo-
bájában biztosságban érezte magát.
— És kérem, micsoda oka lehetett
volna neki erre a gonosz tetre?
— Az még magam előtt is homályos;
ámbar hallottam, hogy Palmer ellenszegült

fér össze a férfibecsülettel! Ki tanít meg
arra, hogy egy nyomorgó éhes nő szeren-
csétlenségét felhasználva, becsületét meg-
venni tőle, uzsora? Hol az anya, aki fia
szívébe véssé, hogy az a sok sok millió
dolgozó nő, neki, az anyának testvére; nő,
miként ő, aki még nem becsületes azért,
mert dolgozik, aki nem azért született, hogy
a férfiak féktelen élvezetvágyát szolgálja,
hanem aki szintén hivatva van tisztességes
asszonynya, anyává lenni s fiakat nevelni
a házának? S mit szólunk a társadalomban
elterjedt dicső felfogáshoz, hogy a férfiak-
nak mindent szabad s a nőnek tűnie, szen-
vednie kell?

Csoda-e ezek után, ha a magános,
árva, egyedül álló nő ezer veszélynek van
kitéve! Csoda-e, ha az élet ily körülmények
közt sokszor azt a problémát veti elébe
éhen halni, vagy elbukni! S csoda-e, ha a
legtöbb, aki gyenge, a meghalásra a becs-
telenséget választja?

Azért, ha e nők közül valamelyik elbu-
kik, az isteni Üdvözítő szavai jussanak
eszünkbe: «aki teljesen tiszta a bűntől, az
vesse rá az első követ»

Igazán itt az ideje, hogy a társadalom
ujra éledjen! Állítsuk vissza a becsület leg-
értékesebbjét, a munka becsületét. Tanítsuk
meg fiainkat, hogy tiszteljék a munkást
nemcsak ha kerges tenyerű paraszt, de ha
ur, sőt ha nő is, mert ma még csak odáig
jutottunk, hogy a munkás parasztot már
becsüljük ugyan, de ha ur dolgozik, azt
lenézzük.

Leányainkat pedig tanítsuk meg, hogy
jó anyákká legyenek, kik oltás a gyermek
szívébe a munka szeretetét. De azért a leány
bár nincs szebb hivatás az anyagságnál,
mégse tartsa ezt az egyedülinek. Ne gon-
dolja, hogy ha az anyaság glóriája nem övezi
homlokát, akkor Isten s ember előtt már
más kötelessége nincsen. Akkor se üresfejű
férfiak léha udvarlásában keresse a becsülés
jelét, melynek megtarthatásáért sokszor még
a tisztesség útjáról is letér, hanem a szív
önérzetében, melyet a munka ad.

azzal a fiatal emberrel való házasságának, a
kit szeretett.

— Hol van most a kisasszony?
— A fegyházban.
— De hol?
— H...ban.
— Ön bizonyítékait úgy látom hitele-
seknek tartja, én meg azt, mondom önnek
Levvis, hogy ön téved. Életemet merném
rátenni, hogy a kisasszony teljesen ártatlan.
— No hát el is veszténé azt maga,
Brampton, bizonyára ő követte el a gyilkos-
ságot. A mint ön vizsgálatot fog indítani,
meggyőződik róla, hogy nekem igazam van.
Levvis visszatért New-Yorkba és ne-
kem szabad tért engedett. Én már meg-
voltam győződve a Palmer kisasszony ár-
tatlanságáról, mielőtt a vizsgálatba fogtam
volna.

Ama nagy szeretetén kívül, amelyet
édes atyja iránt érzett, minden hozzáértőt a
sebnek egyszeri látása meggyőzhetett arról,
hogy akkora sebet női kéz nem vágthatott,
ahhoz hiányzott phisicai ereje.

Most megnéztem a büntett helyét. No-
vember közepe volt; erős szél dühöngött
egész éjjel, és a mandulafa alja teli volt
a mandulafa letépett leveleivel. Küzdelemnek
nyoma sem volt, csak egy nagy vértócsa
tanuskodott a borzasztó tett elkövetéséről.

A Palmer kisasszony hálószobájának
ablaka a kertnek erre az oldalára szolgált.
Sűrű szőlő vessző futott fel a ház oldalán

Budapesti levél.

A Debreczeni Hirlap számára írta:

Gróf Vay Sándor.

Egy király vallomása. A szerb király jegyese. Görgey felesége. Regényes életük. A tündérszép leány. — Anna bálók.

A z ujságoknak ugyancsak nincs saison mörte-ja ebben az esztendőben. Minden hétnek meg van a maga szenzációja, mégpedig meglehetősen nagy szenzációk. Ennek a hétnek a szenzációja, Sándor szerb király. házassága. A népből választ magának feleséget Szerbia ifjú királya, s ezt hangsúlyozza is népéhez intézett manifestumában. Ha a manifestum regény volna, bátran lehetne neki azt a címet: **Egy király vallomása**. Hangja egy kicsit keserű és a sorok között lehet olvasni, mennyire elkeserítette a király gyermek és ifjú korát szülőinek rossz házassága. Talán erre szólva is mondja kiáltványában. «Boldog és békés házaseletemmel példát akarok mutatni népemnek.»

— Sándor király menyasszonya Masin Draga asszony, annak idején kedvenc udvarhölgye volt Natalia királynőnek s az ifjú király vonzalma már régibb keletű. Életkorával nem voltak eleinte tisztában a lapok. Egyik tudósító harmincznrk, a másik negyvennek, egyik épen negyvenhatnak írta. Tízelt kevesebb, éppén Masin Draga, a ki elragadóan bájos, Balsac-korabeli hölgy, Termete karcsu, orra egy kissé pisze, subrett orr, de egész megjelenése elbűvölő hatást tesz. Emeli ezeket a külső bájokat rendkívüli esze, szikrázó szelleme és európai műveltsége, a mely szinte imponáló balkánbeli asszonynál.

Sándor király rajongásig imádja Masin Dragát s bizalmasai előtt oda nyilatkozott, hogy ha a későbbi események lemondani kényszerítenék is a trónról, azért mégis nőül venné Masinnét, a ki nélkül élni sem

fel egész a tetőig. Gondosan átkutattam itt ezt a szőlőlugast és fáradságomat siker jutalmazta. Világosan látszott, hogy nem régiben mászott rajta valaki: imitt-amott még a lábak helye is tisztán felismerhető volt.

Ebből azt következtettem, hogy a gyilkos a Palmer kisasszony szobája ablakán bemászott, azért, hogy ő rá háriítsa a gyanút. Azok a véres nyomok, melyek Lervis szerint a leány bűnét bizonyították, előttem ellenkezőleg felmentő jelek voltak. Éppen szobája előtt voltak a vérfoltok legnagyobbak és kisebbedtek, a mint a lépcsőn lefelé haladtunk és az alsó ajtóban már alig voltak észre vehetők.

Ha Palmer kisasszony követte volna el a gyilkosságot, épen az ellenkező módon kellett volna lennie. Nézetem szerint a gyilkos lement a lépcsőn és ismét fel, ott az ablakon át, ahol belopódzott ismét elmenekült. Az a körülmény is, hogy az ablakot nyitva találták, szintén az én felfogásom mellett szól.

Legelső dolgom is most látogatást tenni a fiatal leánynál, ott a fogházban. Állásom rögtön való bebocsátásra jogosított.

Palmer kisasszony elképzelhető, gyötrelmes izgatottságban volt: keserves zokogásra fakadt, mikor biztosítottam, hogy meg vagyok győződve ártatlanságáról.

(Folyt köv.)

tudna. Sietetti is az esküvőt I. Sándor és az ifjú pár a mézesheteket az Obrenovicsoi fészében tarkova városában készül tölteni. A tarkovai kastély keleti pompával van berendezve s nyugalmas csöndje mint egy praedestinálja egy beldog családi élet fészékének.

Aubonin Adél, Görgey Arthur tábornok neje ez, a ki Lőcsén, hetvenöt éves korában végezte be változatteljes pályafutását.

Már a házassága is nagyon érdekes volt. Görgey Arthur 1846-ban, Prágában ismerkedett meg most elhunyt nejevel. Már akkor kilépett volt az osztrák hadseregből Görgey s azért ment Prágába, hogy ott a vegytant tanulja.

Rettenbacher, a híres egyetemi professor volt a családja s ez vezette be több Prágai előkelő családnál, megismertette fiatal magyar tanítványával Likavetz gazdagnémet családot is.

A ház egyetlen leánya nagyon megtetszett Görgeynek. Elkezdett neki udvarolni és meg is kérte kezét, de bizony kosarat kapott a szép és gazdag leánytól.

Nagyon bántotta ez a rátartós magyar ifjút s most már csak azért is Likavetzék társalkodónőjét kérte meg, a ki természetesen nagy örömmel nyújtotta kezét a daliás férfinak.

1848 február havában tartotta menyegzőjét Görgey Arthur.

Mint fiatal házas, Szepesmegyében élt a Görgey pár, de a szabadságharc zivatarai csakhamar a harczterre szólították Görgeyt.

A világsi katasztrófa után Klagenfurtba internálták a volt forradalmi tábornokot, a hol egy emeletes kis kastélyban lakott s vegyészettel megkértéssel töltötte a vég nélkülinek látszó napokat.

Gyönyörű virágok nyíltak a kertben s a szőlőt is megpróbálta honosítani Görgey.

A száműzetésbe neje is követte a generálist s a házasságból két gyermek, Kornél és Berta származtak. Szép és eszes mind a kettő, de Kornél még sem törhetett pályát magának.

A genialis, nagy műveltségű ifjú oly ideges, nyugtalan természetű volt, hogy hosszabb ideig egyetlenegy foglalkozásnál sem maradt. Görgey Arthur leánya, Görgei Berta a hetvenes évek egyik leghódítóbb bái szépsége volt. Sarkig érő arany haja végett Kore-ley-nak nevezték. Első férje világosvári Bohus László volt, az áldott jó híréről ismert aradmegyei földbirtokos.

A házastársak később elváltak, de Görgey Berta ismét férjhez ment egy Budnane nevű angolhoz, a kivel Londonban él azóta.

Görgey Arthurné nagyon érdekes naplót hagyott hátra a közeli ismerősei azt állítják, hogy ezekben az emlékiratokban igen sok érdekes és eddig ismeretlen adat van a szabadságharc idejéből, Görgey Arthurnét, a ki élete utolsó szakában Lőcsén lakott s mindig fekete ruhát viselt, a löcséi fekete asszonynak nevezte el e népajk. Szelíd, csöndes asszony volt és rendkívül művelt, finom modoru, úgy, hogy mindenki szerette és tisztelte a városban.

A sok szenzáció mellett ki törődnek ma már a névnapokkal. A régi Magyarország elmúlásával elmúlt ennek is a divatja.

Pedig micsoda sokadalom volt Anna napján hajdanában.

Az ország összes fürdőhelyein ezen a napon tartották meg az Anna-bált és július 26-ika vörös betűkkel volt bejegyezve minden mulatni szerető ifju és leánynak naplójába.

De micsoda Anna-bálók is estek akkor. Jászay Pál, a későbbi híres történettudós leír egy rányi Anna-bált, mely épen teljesen egy héjig tartott.

Ibrányi Feri, a dussgazdag szabolcsmegeyi gavallér még Martinovicso — híres nagyállói cigánybanda a 20-as és 30-as években elvitte magával.

Minden este táncoltak, hajnalban min dennap más-más leány ablaka alatt adtak Nachtmusikot. Elkényeztetett fürdő királynő volt ebben az évadban Patay Kata s egy kedvenc mazurkáját egy izben reggeltől estig huzatták a gavallérok.

Akkoriban még csárdást nem táncoltak, csak magyar szólót egy-egy híres táncos. Jászay Pál olyan szépen tudta a magyar szólót jáni, hogy minden bálban köz kívánatra el kellett járnia.

Az Anna-bálók még a 60-as esztendőben is virágoztak.

Híresek voltak a szliácsi Anna-bálók Sembery István, a dussgazdag hontmegyei gavallér fürdőkirálykodásának idejében, a ki allandóan két négyes fogatot tartott a zólyomi kies üdülő helyen és Anna bál alkalmával minden nőnek remek virágcsokrot készítettett.

Balaton Füreden is olyan zsufoltság volt Anna-bál idejében, hogy fürdőkádakban is aludtak néha a legelőkelőbb gavallérok is — bizony nem sokat. Selyem volt akkor az élet temérdek Pannoniában a bankó és Farkas Miska, a híres győri cigány némely este már nem is győzte eldugdosni a sok bankót a mit odaszórtak neki a mulató nemes urak.

Nem cseng-bong már a négyes fogat szakmányba huzza a cigány és piczulát vet tányérjára a díjtalan segédfogalmazó gyakor nok jelölt ur, a kinek a papája ezreket ragasztott a primás homlokára. Tempora mutantur.

Egyről-másról.

Tilos a virág.

(Törvénytörési jelenet.)

Érdekes kis esetről értesít bennünket nagy kanizsai levelezőnk, a mely tegnap délelőtt folyt le az ottani törvénytörési nagy tárgyaló terméken a törvénytörési elnök és a kir. ügyész között.

Kilencz órakor bevonult a törvénytörési tárgyaló terembe.

A vádlott Trajber Ferenc esáktor nyai lakos, ki gondatlanságból okozott emberölés vétségével vádolva állt bírái előtt.

Mikos Géza kir. tablai bíró tanácselnök, ki ezuttal a főtárgyalást vezette, komolyan, kimérten kezdte:

— Az ülést ezennel megnyitom.

Csend. Csupán Orosdy Lajos dr. kir. ügyész jegyez valamit egy kis papírra, a többiek tekintete mind az elnökön függ. Az elnök kissá furesán mozgolódik helyén. Ujból ő szól:

— Mielőtt a tárgyalást megkezdeném, felkérem a kir. ügyész urat, hogy a gomblyukában levő rózsát vegye ki onnan.

Általános meglepetés. Az ügyész:

— Bámulattal tölt el az elnök ur ezen kijelentése s minthogy úgy látom, hogy ez tisztán személyem ellen irányul, így sajnálattal jelentem ki, hogy a szegfűt nem veszem ki, mert ily rendelkezés nem tartozik az elnök ur hatáskörébe.

— Ismételve felkérem a kir. ügyész urat — szólalt meg újból az elnök, — hogy a tárgyalás komolyságára való tekintettel vegye le a rózsát.

Az ügyész nyugodt kimértséggel:

— Ismételve sajnálatomat fejezem ki, de a rirágót nem veszem le.

— Jegyző ur, tessék a most történeteket jegyzőkönyvbe venni. Megfogom tenni a kellő intézkedéseket.

Orosdy Lajos dr. kir. ügyész csendben hallgatja végig az elnök e szavait is és mielőtt meghajolna, ezeket mondja:

— Tessék csak jegyzőkönyvbe venni, de kérem a jegyzőkönyv másolatát még holnap nekem átadni, hogy én is megtekinthessem s reá megjegyzéseimet megtehessem.

Ezután csendben folyt tovább a tárgyalás.

A kis szegvü félénken, szerényen húzódt meg az ügyész gomblyukában, egy csöppet sem okvetetlenkedett, igazat akart adni az ő védőjének, hogy nem zavarja meg a tárgyalás menetének komolyságát.

Lehet, hogy az elnök úgy látta, mintha a kis virág az ő szeme közé nevetne egyre gunyosan.

Petőfi utolsó levele.

Ma van 51-ik évfordulója a segesvári ütközetnek, mely fájdalommal lengette az orosz győzelem piros lobogóját Petőfi holt testén is.

Ábrándozva fogjunk kezét két-három perczig az ujult multtal, csak addig, míg a magyar Tirteus és Romeo: Petőfi kocsija megindul 1849. jul. 18-án Mezőberényből feleségével együtt s míg Tordára érnek jul. 20-án s feleségét ott hagyja, Miklós református papnál, maga pedig lángoló bucsucsókkal siet tovább Bem apóhoz, a végzetes segesvári csata elé; de most főképen azért fogjunk kezét a multtal, hogy elolvashassuk utja eseményeiről hirt adó utolsó levelét, — az utolsó, melyet az életben irt, keltezték az azt Maros-Vásárhelyről 1849. július 29-én.

1849. jul. 18-ika van. Mező-Berényben vagyunk, hol Orlay Petrich Sománál időzik családjával együtt az elkeseredett költő bánatos kedvvel, irodalmi munkálkodásban keresve a vigasztalás balzsamát.

Nem látjátok-e: az ég boldogságát és a kárhózatot pokol tüzét mint érzi által minden idege egyszerre. Talán épen most hűrczolja a költő igazságszolgáltatás ítélő széke elé Karaffát, kiről Mezőberényben nagyobb szindarab alkotásába kezdett.

Nem látjátok-e: honvédekkel megrakott két kocsit vágat el a költő ablaka alatt s melyek egyikében Egressyt pillantja meg. Az ifjú költő rákiált: A kocsit megáll és Egressy Kiss Sándor ezredessel beállit Petőfihez. Kiss, ezredes, mint Bem futárja, üze-

netet hoz a költőnek az egyetlen valóban forradalmi vezértől: Bem apótól, ki háboruba hívja. (Mások szerint Farkas segédtsízt az üzenet hozója.)

Nézzétek csak! Petőfi egy pillanatra szomorú lesz, mintha végzetének sötét szárnya érintené profétalelkét...

Habozva fordul Juliájához a szerelmes Romeo, a világ legdicsőbb asszonyához, habozva most, ki mindig rendületlen akaratu büszkeséggel játszott még sorsával is:

— Juliskám, menjünk-e?

— Veled még a pokolba is?

— Határoztam! — Szinte mosolygva cseng a szabadságharcz viharmadarának halvány ajkáról s megindul a kocsis Petőfi jul. 20-án Tordára ér, hol feleségét Miklós Miklós ref. lelkésznel hagyja, maga pedig lángoló bucsucsókkal tovább siet Bemhez, a végzetes segesvári csata elé.

Oh, annak a bucsucsóknak csattanása a szabadság és a szerelem néma hattyudala volt, melyek nélkül átkosnak érzett minden talpalatnyi földet...

Megint megindul s robog a kocsis... Julia ölébe vett Zoltán fiával bámul utána s szinte zavarban csókolja gyermekük ajkára a hervasztó valót:

— Édes Zolikám, nézd csak, szerelmem gyöngyvirága: apa harcolni megy s a szép Julia belesápad ennek kijelentésébe, ő is érez valami kimondhatatlant s egy-két meleg könnyecseppel már Tordán eltemeti halhatatlan hitvesét...

Maros-Vásárhelyen vagyunk... A lobogófürtű poeta itt rendeli meg őrnagyi egyenruháját; de nem viselheti soha...

Mi előtt innét tovább menne, megírja azt a levelet, a legutolsó, melyet meghatottság nélkül senki sem olvashat.

Lelkesültséggel szinte dicsekedik e levélben Juliájának, hogy Bemmel Bereczken találkozott, megállott hintaja mellett, s köszönt neki; Bem rápillantott, megismerte, elkiáltotta magát s kinyújtotta felé karjait; ő felugrott, nyakába borult a hadvezérnek s összeölelték és csókolták egymást s Bem apó sirva nevezte fiának.

Majd így fejezi be terjedelmes levelét:

»Hogyan vagytok, kedves, imádott lelkem? Ha én hallhatnék valamit felőletek! Ha lehet, ha valahogy szerét ejtheted: írj, csak egy szócskát is, édes angyalom! Én nem mulasztom el az arra menő alkalmakat. Szopik-e még a fiam? Válasszátok el minél előbb s tanítsd beszélni, hogy meglegyen... Csókolom a lelketekeket és szivetekeket milliószor, számtalanszor

imádó férjed:

Sándor.

...Könyccseppek csordulnak ki szememből: kettőre vágyott egyszerre ez a jóságos lélek: hogy a harc mezején essen el s hogy meglegyen fia beszéde.

S megint megy tovább... Maros-Vásárhelyről jul. 30-án Székely-Keresztura vezette kised seregét Bem s a szabadságért lángoló Tirteus szerelmes szívvvel újra kocsira lebben — Bem tilalma ellenére.

Ez az utja már a pokolba vezet, hol elpattan lantja minden drága hurja s eltörik az égető kard s ő rohan a halál bömblőtorkába... Hitvest, gyermeket, szerelmet, dicsőséget és mámort, mindent feled, csu-

pán egyetlen vágy harsonája zeng még körülte:

»Öttem essem el én,

A harc mezején!«

A jós-ihlet beteljesült: 3—4 kozák porba döntötte az Isten legbüszkébb templomát, ki már a földön megdicsőült.

K. K.

NAPI HIREK.

— **Wolafka jubileuma.** Kedvesen ünnepelték meg dr. Wolafka Nándor 25 éves jubileumát a Sveticus intézet növendékei, a kik nagy szorgalommal igyekeztek a kedves Margit tisztelendő nővér vezetése alatt meglepetést szerezni igazgatótanárjuknak. A díszterem zsufolva volt előkelő közönséggel. Ott volt Széll Farkas táblai tanács elnök. Dobiczki Sándor lovag, üzletvezető, Ungerer táblai bíró, Hadházy dohánygyári igazgató stb. stb. Kovács József magas szárnyalású ódáját szépen szavalta el Bosznay Honza k. a. Ugyancsak ő magyarázta élőképek bemutatása mellett az ünnepelt főpap élet eseményeit. — Gyönyörű volt a Husz Lajos tanár által betanított énekes játék: »Engedjétek hozzám a kisedeket« amelybe a Jézus szerepét Szombathy Margit 3-ad éves tanítónő képezdész énekelte rendkívül szépen meglepő hanganyagának kellő felhasználásával. — Elragadó volt a hódolati tablő. — Végül az ünnepelt főpap megköszönte a növendékeknek és a rendezők fáradozását.

— **Megtámadott rendőr.** Nem mindennapi jelenet játszódott le a Széchenyi-utca elején. Vasárnap éjjel az őrző a vásártéren egy alvó részeg embert talált. — A rendőrök egyike szépen felköltötte s hazakart küldeni, nehogy a sötétben valami székér agyon gázolja. A részeg ember káromkodva, fenyegetődzve távozott, amiért megzavarták csendes álmát. A rendőrök el is felejtették a dolgot, nem fektettek rá semmi sulyt. Midőn az őrzőnek vége lett, az egyik rendőrt Széchenyi utcára rendelték posztra. Itt egy vasvillával fölfegyverezett ember megtámadja, káromkodik, mert a rendőr éjjeli álmát megzavarta a vásártéren. A rendőr látta a veszedelmet, amelyben forgott, kardot rántott, s elhárította a fejére szánt halálos csapást. Kicsavarta a kezéből a vasvillát, de az emberrel nem bírt. Dulakodni kezdtek, s közben összetépte a rendőr bluzát. Ekkor értesítették a közben összecsdülők a legközelebbi rendőrt, aki futva sietett társá vendelmére. Így közös erővel megkötözve a rendőrségre vitték a dühöngőt. Itt ki derült, hogy Orosz János a jó madár, Vendég utcán lakik, felesége s több gyermeke van. —

— **Szenesé a világ.** Ugy látszik, hogy az egész ország tolvaja Debreczenbe jön lopni. Nincs oly nap, hogy a rendőrségnek tolvajokkal dolga ne lenne. Egyszer a Nyitrászki banda működik, máskor egy jó képű lánykának jön az a gondolata, hogy a Kabán kóppott tyukot Debreczenbe hozza eladni. Jelenleg két lopás foglalkoztatja a rendőrséget. Az egyik a lopni soha meg nem szünő NYITRÁNSZKI-féle lopás, a másik

egy ujonan megjelenő üstökös a rendőrség egén. Tamási József derecskei akos, ezen üstükös, aki sport szerűen űzte a lopást Derecskéről. Ugyanis be-be rándult Debreczenbe ahol össze lopott mindent ami keze ügyébe jutott. Azután pedig megrakodva haza ment Derecskére, ahol nyugodtan élte világát, amíg a lopottból tartott. Ha elfogyott újra kezdte. Most is Balogh Márton órás segéd Széchényi u. 44. számú lakásáról egy ezüst órát és két pár cipőt lopott. Balogh ideje korán jelentést tett a rendőrségnél, a rendőrség elfogta Tamási uramat, aki töredelmes vallomás után az órát s cipőket visszaadta. Rossz idő jár a tolvajokra, mert mindig nyakon csipők.

A debreczeni csata. Ujra közel leg felénk az 1849-iki debreczeni dicső csatának évfordulója. A főiskolai ifjuság, mely évről-évre rendezni szokta ez ünnepélyt s a beléje oltott idealizmusnál fogva az ő hivatása továbbra is e tekintetben a vezérszerep — már megállapította a végleges műsort, — mely a következő:

Gyülekezés 4 órakor a városháza udvarán; indulás fél 5 órakor ugyanon az Egyetértés zenekara mellett Hatvan-, Bethlen-, Mester-utcákon keresztül a honvéd temetőbe, hol

1. énekelni fog a városi dalárda: (Szenvedt hantok.)

2. Oláh Gábor alkalmi költeményét szavalja: Madai Gyula.

3. Apotheozis. Előadja a Petőfi-dalkör.

4. Alkalmi beszéd. Tartja Nánassy Lajos.

5. Hazafias dal, előadja munkás dal-egylet.

6. Erős hit, Irta: Ábrányi E. szavalja: Balogh Gyula.

7. Hymnus. Előadja: az ács ifjuság dal-egylete.

Ünnepély után visszavonulás a városháza előtt levő térre az Egyetértés zenekara mellett.

Ezen kegyeletes emlékünnepeyre ez uton hívja Debreczen város hazafias lakosságát a főiskolai rendező.

Agyon lőtt kis leány. Sulyos csapás érte Hadházy István h. hadházi földbirtokost, nevezetesen 18 éves Lajos nevű fia édes atyja tanyáján lövöldözött, a vadászatról haza térve, megtöltött fegyverét Tibba Imre szolgáló gyermeknek adta át, hogy akassza föl azt a szobában, — s alig lépett be Tibba Imre a szoba ajtaján, a fegyver elsült s a golyó a szoba közepén álló 12 éves leánykának Hadházy Eszternek az oldalába furódott, aki nyomban holtan rogyott össze. — A hivatalos vizsgálat a bonczolást tegnap tartotta meg a vizsgálóbíróság képviselőjében a helyszínen, Jenei Sándor vizsgálóbíró s. dr. Isoó János törvényszéki orvos és Gergelyffy István bírói jegyzőkönyvvezető, Hadházy Lajos és Tibba Imre ellen pedig gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt a büntető törvényszék a vizsgálatot megindította.

Összeesett a pályaudvaron

A tegnap délutáni pesti vonattal Szoboszlóról jött Debreczenbe B. Szabó Ferenc Sulyás bojtár. Már a vonatban rosszul éltél

panaszkodott, s mikor Debreczenben a peron közepére ért, gyomorgörccsöt kapott, összeesett. Két rendőr szedte fel a szerencsétlent s a kórházba szállította.

x Debreczen térképe vadászati célra. Egy kitűnően tervezett, debreczen város határainak térképe jelent meg KUTASI IMRE kő-nyomdájában, mely magába foglalja debreczen város határainak vadászatra szolgáló összes területét, kitüntetve utca körút, dűlő elnevezésekkel, úgy a mezőség valamint az erdőségeken levő összes utak és nevezetesebb helyek feltüntetésével, s így kiváló szolgálatot tesz nemcsak a vadászoknak, hanem a kerékpárosok és gazdák-nak is.

Ára: vászonra ragasztva, diszes kemény fedélbe kötve: 2 korona 40 fillér, egyszerűen vászonra ragasztva: 2 korona, vászonra ragasztás nélkül: 1 korona.

Kapható a tervezet-készítő FEHÉR LAJOS urnál, a városi adóügyi főosztályban 28-ik ajtó-szám.

TÁVIRATOK.

Az olasz királyt meggyilkolták.

Monza, jul. 30. (Érk. este 8 órakor.) Umberto királyt, a ki tegnap este 9 óra 30 perczkor érkezett ide egy tornaverseny rendező — bizottságának a meghívására, a lakosság nagy lelkesedéssel fogadta. 10 óra 30 perczkor volt a dijkiosztás. Mikor a király a tornaverseny helyéről nyílt kocsiban elhajtott, egy ismeretlen ember hirtelen négy revolverlövést tett reá. A merénylőt azonnal elfogták és alig tudták megvédeni a nép dühe ellen. A királyt három golyó találta. Az egyik szívére talált. Mire a palotába hozták a királyt, meghalt. A gyilkos elmondta, hogy Gaetano Bressinek hívják, 1869. nov. 10-én született Pratoban és foglalkozására nézve selyemszövő. Kijelentette továbbá, hogy anarchista, Amerikából, Patersonból jött és büntársai nincsenek. A merényletet a monarkista intézmények ellen való gyűlöletből követte el. Monzába július 27-én érkezett Milánóból.

Róma, jul. 30. (Érk. este 10 órakor.) A lakosság körében nagy az izgatottság. Mindenütt fekete zászlókat tűznek ki. Az üzletek a nemzeti gyász jelül zárva vannak.

Monza, jul. 30. (Érk. este 10 órakor.) A király elleni merényletet este 10 óra 45 perczkor követték el. A király halála 11 óra 30 perczkor következett be. A gyilkost alig lehetett megvédeni a nép dühe ellen. Tettét a legnagyobb cinizmussal ismerte be.

Róma, jul. 30. (Érk. este 10 ó.) Saracco miniszterelnök ma reggel 7 órakor a szenátus alelnökével a haláleset fölvétele végett Monzába utazott. A király holttestét Rómába viszik és Panteonban helyezik el.

A meggyilkolt olasz királyról.

Umberto Rajner Károly Emánuel János Mária Ferdinánd Jenő, Olaszország királya, II. Viktor Emánuel és Adelheid osztrák hercegnő fia, született 1844. márczius 14-én. Részt vett az 1859. és 1866-iki osztrák há-

boruban és a custozai csatában egy hadosztályt vezényelt.

Róma annektálása után (1880. szept.) parancsnoka lett a fő- és székváros őrségének. 1868. április 22, nőül vette bájos rokonát, Margit szavójai hercegnőt (született 1851. nov. 29.), kitől 1869. nov. 11. egyetlen fia, Viktor Emánuel nápolyi herceg született; ez 1896. augusztus 29. Iona montenegrói hercegnőt vette nőül.

Umberto szigorú alkotmányos szellemben gyakorolta királyi jogait, és takarékságával valamint példás családi életével jó példát adott népének.

A japáni háboru.

New York, jul. (Érk. este 9 óra 30 perczkor.)

Sanghájból az a hír érkezett Washingtonba hogy Li-Hung-Csang egy 24-én kelt császári ediktumot kapott, a mely szerint a kormány a idegen követeket tuzokul akarja visszatartani. Egyuttal fölszólították Li-Hung-Csangot, hogy azonnal Pekingbe utazzék és vegye át a császári csapatok főparancsnokságát az idegen csapatok elle.

Brüsszel, jul. 30. (Érk. este 10 óra.) A brüsszeli, antwerpeni, lüttichi és genfi polgármesterek tegnap itt gyűlést tartottak, a melyen egy önkéntes hadtestnek Kinába küldéséről tanácskoztak. Az értekezleten bizottságot alakítottak, a melynek tagjai a polgármesterek és sok előkelő kereskedő, iparos és katona. A bizottság máris sok helyről kapott pénzbeli adományokat.

A mi hazánk.

London, jul. 30. (Érk. este 10 óra.) Jentik Songkongból mai kelettel, hogy a Mária Terézia osztrák-magyar hadihajó odaérkezett.

Oda lett az emberek reménye.

Székelyudvarhely, jul. 30. [Érk. este 10 órakor.]

Oroszhegy udvarhelymegyei községben tegnap délelőtt tüz ütött ki. — Ötvenkét gazda összes gazdasági felszerelése megsemmisült. A lakosság nagy része részeg volt és nem akart segídekezni az oltásban. Karhatalmat és tüzoltóságot kellett kérni. A tüz a község közepén, a templom körül keletkezett. A kár 50—60,000 korona.

Tőzsde.

Bpest, július 30.

Buzakinál kielégítő, vételkedv jó. Szilárd iránzat mellett 14,000 métermázsas került forgalomba 5 fillérel magasabb áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs szilárd tengeri igen szilárd, többi forgalom nélkül.

Időjárás: meleg

Októberi buza	— — —	7.53—54
Októberi rozs	— — —	6.75—77
Októberi zab	— — —	5.18—19
Juliusi tengeri	— — —	6.07—08
Augusztusi tengeri	— — —	6.08—10
Májusi tengeri 1901-re	— — —	4.86—88
Augusztusi reepe	— — —	13.40—50

Mulatságos időtöltés.

Kanál verseny.

Mulatságos sportgyakorlatról olvastam egy német lapban.

Friedenauban — írja az említett lap — női versenyfutást rendeztek, amelyet az tett érdekessé, hogy minden résztvevő egy évőkanálban egy nyers tyuktojást tartott a jobbkezével és így kellett a célzt elérni.

Nem tartom izlésesnek, hogy nők idegen közönség szemeláttára és többé-kevésbé illendő megjegyzéstől kísérve nyilvános sportversenyekben részt vegyenek, — de bizalmas családi, ismerős körben, valami falusi parknak profán szemektől elrejtett utain annál kedvesebb lehet fiatal leánykáknak ilyen versenyfutása.

De nemcsak mulatságos, hanem tudótágító és izmokat edző, sőt a szépséget fejlesztő is, A »kanálverseny« szabályai abból állanak, hogy a kanalat csak egy kézben szabad tartani és futás közben a másikkal nem szabad a kanálban ide-oda guruló tojást leeséstől óvni.

Ha ezt tenni kénytelen, úgy meg kell állni és a futást az igazgatás után folytatni.

Magától értetődik, hogy nyertes csak az lehet, aki úgy érkezik elsőnek a célhoz, hogy sértetlenül hozza kanálában a tojást magával.

Baba.

Különfélék.

Bolygó zsidók.

Mint Babel habja, értük sir sirámom.
Kiknek oltára rom, hazája álom.
Megtépdeseit hárfájuk hangtalan,
Hol Istenünk lakott, bűn fészke van.

Vérző lábát hol mossa Juda le?
Hol csendül újra Zion éneke?
Hogy sziveik az égi hangokon
Ujjongásának úgy, mint egykoron.

Kóbor, fáradt nép, sorsod merre vet?
Bolyongásodban hol lelsz nyughelyet?
Vaduk barlangra, népek honra lelnek;
De sirja van csak, sirja Izraelnek.

Lord Byron.

Hoj a kulcs.

Dgy máramarosmegyei községben mulatságos eset történt. A község Wertheim-kasszájának egyetlen kulcsa elveszett és sehogy sem akadtak rá. Csak annyit derítettek ki, hogy az utóljára a bíró tüszőjében volt egy zsiros szijra erősítve. Faggatják a bírót, hova tette a kulcsot.

— Be voltam egy kicsit csipve, aztán elaludtam a kertben. Rajtam volt a tüsző is, mondta a bíró.

Egy fiu látta, hogy az erdővédő Bodri kutyája sokat ólálkodott a bíró körül. A kupaktanács ennek alapján kisütötte, hogy a kulcs a kutya gyomrában van, mert a zsiros szijjal együtt azt is lenyelte.

— Agyon kell lőni a kutyát, indítványozta valaki.

Az indítványt elfogadták s deputáció ment az erdővédőhöz, a kinek elmondták a község határozatát.

— Már bizony én nem engedem elpusztítani a kedves kutyámat.

— Hát a közérdek? kérdezték tőle.
— A közérdek az, hogy a bíró ne csipjen be. De ha már olyan nagyon kell az a kulcs, negyven koronáért oda adom a Bodrit.
A községi elöljáróság kirukkolt a pénzzel és nagy diadallal vitte a vesztőhelyre a szegény Bodrit. Agyon is lőtték, föl is koncolták, de bizony a kulcs nem volt a gyomrában.

— Megemésztette a vasat ez a dög, volt az általános vélemény.

A kupaktanács ebben megnyugodott s Bodrit még tisztességesen el is földeltette.

× Minden áron férjhez akar menni. Piroscsürcsü, borvirágos képű apró asszonyka gurult be ma reggel az anyakönyvvezető elé. Köpözös természetével mámorosan dülöngött jobbra balra a sima parketon.

Próbált előre menni, de nem sikerült, tehát a falhoz támaszkodott s onnan intézte a kérő hangját az anyakönyvvezetőhöz:

— Nagyságos ur, adjon össze engem.
Az anyakönyvvezető mosolygós képe hirtelen beborult, földette zvikkerét s mogorván kiáltott az asszonyra.

— Kivel adjam össze, hol a férfi... Talán csak nem... .

— Nem bánom én akárkivel, csak férfi legyen.

Miután az anyakönyvvezetőnek nem volt raktáron házasulandó férjje, nem tehetett egyebet, mint hogy egy rendőrrel a főkapitányhoz kísérte Angyal Jánosné, a ki minden áron férjet akart.

Apróságok.

A javithatatlan.

Pap: Lásza, lásza, mi lett magából, mert iszákos! Ha nem inna többet, támogatnám.

Alkoholista: Pedig engem csak akkor kell támogatni, ha iszom.

Változnak az idők.

— No mit csinál a kis gépiró kisasszonya? Még mindig oly jól ír, ha maga diktál neki?

— Nem bizony — most ő diktál.

— Hogy-hogy?

— Elvettem feleségül.

Biztosíték.

I. Szinész. Nem adhatnál nekem kölcsön egy koronát, cimborá?

II. Adhatni adhatnék, csak azt tudnám, hogy visszakapom-e tőled valaha?

I. Szinész. Valaha! hiszen ma este a harmadik felvonásban háromezer koronát kell lopnom.

Az ártatlan.

— Nekem úgy tetszik, hogy a te látogatásaid Farkaséknál inkább az asszonykának szólnak és nem férjnek.

— Hát tehetek én arról, hogy a férfi soh' sincs otthon?...

Biztosította magát.

— Mindennap lovagolsz vele?

— Hidennap.

— Vigyázz: a férje rettenetesen feltékeny; megöl.

— Azt nem teszi.
— Miért ne tenné?
— Mert minden váltómon ő a zsiránsom.

Magyarázat

— Édes apa mi a tapintat?
— Tapintat, fiam, az, hogy tudjuk, mikor mit nem kell tennünk.

Hasonlóság.

A vendég vár a szalonban Csak a ház kedvence, a nyolcéves Pistike mulatattja.

— Hát tudod-e, ki vagyok én? — kérdezi a bácsi.

Pistike elgondolgozik.

— Igen, Igen, — szól végre — Már tudom. Az újságban van égy hirdetés hajlékvesztő szerről...

— Nos és...?

— A bácsi a „használat előtt.”

A f dolog.

Művésznő: Uram, a lédánat kirabolta! Minden ékszerem eltűnt.

Szállodatulajdonos: Azonnal értesitem a rendőrséget.

Művésznő: Az ráér. Előbb a hirlapokat értesítse.

Valami a nagyhőségről.

— Emlék a maltból, —

Vigasztaló a mostani nagy hőség közepette, hogy volt már rosszabbul is.

A krónikák, bár nem éppen hiteles tudományos alapon, sokkal nagyobb melegekről is beszélnek.

Ime egy kis statisztika a történelem legforróbb napjairól:

484-ben egyetlen szőlőfürt sem érett meg, mert az összes szőlőtőkék kiszáradtak, mielőtt gyümölcsöt hoztak volna. 638-ban az összes patakok, folyók kiapadtak, 812-ben is irtózatos meleg uralkodott, a nép hite a szárazságot az akkor megjelent üstökessel hozta összefüggésbe.

944-ben is oly szárazság volt, hogy a tavak mind eltűntek a föld színéről s a döglött halak megfertőztették a levegőt; 1013 és 1014-ben az emberek és állatok egyaránt elhulltanak, mint a verebek; 1165-ben forró szelek jártak s a gyümölcsöket, termést mind leperzseltek.

1186-ban már augusztus elején szüreteltek, 1231-ben a Duna mentén olyan meleg volt a homok, hogy tojást főzhetek benne.

1277-ben az állatok elpusztultak, mert a takarmány mind elszáradt,

1304-ben a föld megrepedezett, a patakok eltűntek s óriási forgószeltek jártak, melyek sáskajárást hoztak magukkal.

1420. szeptember havában a fák újra gyümölcsöt hoztak. 1513-ban a nagy meleg következtében lázjárványok voltak.

1590-ben az összes szántóföldek üresek maradtak, egy szem termést sem hoztak.

1679-ben a nagy meleg pestist hozott magával; 1701., 1702 és 1704-ben a gyümölcsök elszáradtak.

Az 1718. évet mondják a krónikások a legmelegebbnek, a föld megrepedezett, az erdők meggyládtak, félévig egy csepp eső sem esett.

hizgól

...nőst a
hizgól

1761-ben a kánikula egyfolytában áprilistól októberig tartott. 1771-ben szintén lázas betegségek léptek fel járványszerűleg.

A tizenkilencedik századnak 1846-ik és 1865-ik évről maradt ránk főjegyzés, különösen nagy hőségért.

1865 nyarán két hónapig egy csepp eső sem esett, a kutak és kisebb folyók kiszáradtak.

Rettenetes dolgok történtek akkor. Mért-földnyire kellett elmenni egy kanta vizért. Jókai Mór ír le néhány ilyen borzalmas részletet a Szerelem bolondjai című regényben.

Hasznos tudnivaló.

Olajfoltok eltávolítása fehér kelméből. A foltos helyeket előbb vajjal, terpentinnel, vagy benzinnel becepegtetjük, hogy puhuljanak és aztán szappanos vízzel addig moszuk, míg a folt el nem tűnik. Ha ez a községes szappannal sikerülni nem akar, akkor kevés marólugot kell ahhoz adni.

Fehér szalmakalapokat úgy lehet tisztítani, ha kénvirággal jól bedörzsöljük és aztán egy borszeszbe mártott kendővel utándörzsöljük. Megszáradva belől gummis vízzel kell bekenni.

Légypiszkot bronz- és ércztárgyakról úgy távolítunk el, ha spirituszba mártott bőrrongyot ledörzsöljük. Az olyan érczdiszítékeket amelyekbe a bőrrongy nem hatol, spirituszba mártott ócska fogkefével keféljük tisztára.

CSARNOK.

Dr. Moreau szigete.

— Regény. —

Írta: K. G. Wells.

A »Debreczeni Hírlap« számára fordította:

Mikes Lajos.

[Utánnomás tilos.]

(Folytatás.)

22.

— Mindenki attól óvakodjék, a mihez kedve van, szólt a szürke törvénytmondó. Vannak, a kik szeretik fogukkal és kezükkel turni a gyökereket... Ez hiba.

— Senki sem menekül, szólt egyszerre néhány hang az ajtóban.

— Vannak, a kik fára másznak, vannak a kik ok nélkül küzdenek homlokkal, rugdalóznak, karmolnak, harapnak; vannak, a kik szeretik a piszkot.

— Senkisémen menekül, szólt a majomember, tarkóját vakarva.

— Senkisémen menekül, szólt a kis piros lajhárszerű teremtes.

— A büntetés biztos és szigorú. Azért hát tanulják meg a törvényt. Mondjátok a szavakat s erre újra megkezdődött a törvény egész furcsa litániája s újra megkezdődött s újra valamennyien elkezdünk himbálózni és énekelni. Fejem kábult volt már ettől a zagyvaságból és a rettenetes büztől; de álhatatos voltam, remélve, hogy csakhamar valami hasznos leleplezésre jutok. — Ne merj négykézláb járni; ez a törvény. Nem vagyunk emberek?

Oly lármát csaptunk, hogy a kívül kerekedett zürzavarból semmit sem vettem észre, míg valaki, azt hiszem egyik azok közül a sertés emberek közül, a kiket láttam, be nem toltta fejét a kis piros lajhár fölött a barlangba s be nem kiáltott valamit izgatottan a mit azonban nem értettem meg.

A kiáltásra az ajtóban állók hirtelen el-

tűntek, majomemberem kirohant, a sötétben ülő hizott, vaskos, szürke szőrrel fődött teremtes követte, s én egyedül maradtam.

— S ekkor, mielőtt a bejárához értem vérebugatást hallottam.

A következő pillanatban kiugrottam a kunyhóból kezemben a szöges bottal, s reszketve minden izemben. Elöttem állt hát-tal, vagy husz esetlen állatember, a torz fejüket elfődte félig lapoczkájuk. Izgatottan hadonáztak. A többi barlangból más félállat-arcok bukkantak elő kíváncsian. Abba az irányba tekintve, a merre a többiek néztek, láttam hogy a barlangos folyosó tulsó végén a fák árnyékában feltűnik a Moreau sötét alakja és sápadt arca. Visszatartotta az ug-rándozó vérebet, s nyomában lépdelt Mont-gomery, kezében revolverrel.

Egy pillanatig a földhöz szegezett a rémület.

Majd megfordultam, láttam, hogy utamat hátulról szürke arcú, esetlen szörnyeteg zárja elől s kis pislogó szemekkel felém közeledik. Körülnéztem s jobbfelől vagy tizenkét yardnyira előttem szűk hasadást vettem észre a sziklafalban, a melyen fény sugár szűrődött keresztül a félhomályban.

— Megálljon kiáltott Moreau, a mint e hasadék felé indultam, s aztán így kiáltott: — Fogjátok meg!

Erre egymás után felém fordultak a fenevadak. Allati elméjük szerencsére lassan működött.

Neki vágtam vállamat az egyik esetlen szörnyetegnek, a ki Moreau felé volt fordulva s belelőktem egy társába, a ki mellette állt. Éreztem, hogy kezével utánam kapott, de nem ért el. A kis piros lajhár is nekem ugrott, de végig vágtam rajta, ocsmány arcát összemarcangolva szeges botommal, s a következő pillanatban kapaszkodni kezdtem fölfelé egy meredek oldalösvényen, a mely ugy emelkedett ki a mély hegyi utból, mint valami kémény. Üvöltés hangzott mögöttem s kiáltások: — Fogjátok meg! A szürkeképű teremtes újra föltűnt mögöttem s rengeteg testét beszorította a hasadékba. — Tovább tovább! üvöltöttek a többiek. Félkapaszkodtam a szűk sziklahasadékon, s az állatemberek falujából nyugatra kénmezőre jutottam ki.

Folyt. köv.

Bérkecsik díjszabályzata.

	Két lovas	1 kg lovas
I. Napzdánra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	6	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. n. 1-ig, vagy d. n. 1-től esti 9 óráig	8	2 45
II. Óraszámra.		
Fél órára	—	30
1/4 órára	—	60
Egy egész órára	—	80
Minden következő órára	—	40
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	—	20
III. Egres járatokért.		
Megállapodás és visszatemet nélkül a város sorompóin belül	—	60
IV. Meghatározott járatok.		
Temetőknél (valláskülönbség nélkül), ha a végkiállítás a templomban történik, a temetőbe ki és vissza	—	80
A háztól a temetőbe ki és vissza	1	30
A színházba menet	—	60
A színházról jövet	—	80
Három vasuti indóház vagy raktházhoz nap pal menet vagy jövet kéni táskával	—	50
Éjtel	—	80
A kocsis mellé elhelyezett minden darab máliha után külön 10 krajczár díj jár.	—	—
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszessgyár, kertészeti egyeslet és gószalmához menet vagy jövet	—	50
menet és visszajövet egy órai várakozással	—	80
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—	50
menet és jövet egy órai várakozással	1	40
minden következő órára	—	30
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1	20
minden következő órára	—	40
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—	50
menet és visszajövet 1 órai várakozással	—	80
minden további órára	—	40

Eladó földek.

A tégláskertben legelő, kilencz nyilas szántó föld egy tagban, továbbá a homokkert 2-ik járásban 1150□-öl föld. lakosztállyal együtt eladó.

Értekezhetni a Séta-kertben Némethy János — Csanak-féle szállító vinczellérjével.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é közönségnek szives tudomására adni, hogy helyben

Kossuth-utca 19. szám alatt

fiókraktárt nyitottam,

a hol katonai és minden egyenruhák és felszerelési cikkek, valamint polgári ruhák, továbbá, vivőeszközök, lófelszerelések, magyar diszruhák polgári liberális sat., ép oly minőségben és kivitelben kaphatók, mint a budapesti intézetemben.

Nem kiméltem sem fáradságot, sem költséget, hogy Debreczen városában az új kornak megfelelő

egyenruha intézetet nyisak,

és ama reményemnek adok kifejezést, hogy Debreczen város és környékének n. é. közönsége bizalmával fog kitüntetni.

Kiváló tisztelettel

Blum Sándor

elsőrangú egyenruhászati intézet
orosz csász. nagyhercegi udvari szállító
a honvédség, csendőrség és koronaőrség szerződéses szállítója

Váci-utca 17. szám.

Fiókraktárak: Debreczen és B.-Gyula.

Lähne-féle
nyilvános tan és nevelő-intézet
Sopronban.
 Elemi iskolával, teljes nyolcz oszt. fő-gymnáziummal és IV oszt. reáliskolával.
 Allamérvényes bizonyítványokat állít ki.
 Felvesszük növendékeket 6 éves koroktól 18 éves korokig.
 Bővebb felvilágítást készséggel ad az igazgatóság.

MAPPIN és WEBB Ltd.
London és Cheffield
 ezüst és ezüstözött áruhárosok a híres Princess Plate egyedüli, valamint igen finon uri és női utazó és pipere táskák készítői.
 mintaraktárukat Budapesten jelentékenyen megnagyobbították. Felkérem a n. é. közönséget a nagy számban érkezett gyönyörű tárgyak megtekintésére.
 A cég magyarországi főképviseelője:
KÜRSCHNER M. BUDAPEST
IV. Koronaherceg-utca 17. I. em.
 (Szervita épület) 9-től 6 óráig

Tavaszi és nyári idény 1900.
Valódi brünni posztók.
 Eg coupon mtr. 810 hosszú, eljes urilóny (rokk, mellény és nadrág! es terzesi ar csak) { frt. 2.75, 3.70 4.80 jó } valódi { 6.— és 6.90, jobb } gyap- { 7.75 finom } juból. { 8.65 finomabb } { 10.— legfinomabb }
 Egy coupon fekete szalon-öltönyhöz frt 10.— valamint felöltőszövetek, turistaszövetek, legfinomabb kammarn-szövetek stb. stb. szétküldés gyári árák mellett a szolid és legjobban ismert posztógyári raktár által
Siegel-Imhof Brünn.
 Minták ingyen és bérmentve. Mintahú szállítás biztosítva. Az előnyök jelentékenyek, hogy magánmegrendelők a szöveteket direktre fenti cégtől, a gyár színhelyéről beszerzik.

Haszonbérlet.

Hajdu Szoboszló város határának Debreczen felől eső részén 110 cat. hold minden szükséges gazdasági épületekkel bőven felszerelt elsőrendű szántó, kaszáló és nádasból álló tanya birtok a f. évi október hó első napjától kezdve hat évre haszonbérbe kiadó.

Haszonbérletni akarók keressék meg a tulajdonost a reggeli órákban Varga utca 3, sz alatt.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes fagymentes kutszivattyuk 60 koronától kezdve díjtalan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak házhoz szállítással gyári áron kaphatók.

A szüreti idényre pedig minden külföldinél jobb és olcsóbb szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmányu

Borsajtók és szőlőszűzők

lesznek raktáron a
Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia Hadház-utczai telenén, mely minden-nemű gazdasági, ipari- és háztartási gépek javítását is legjutányosabban végzi.

M E L O C C O P É T E R
BUDAPEST,
 márvány mozaiklap, cement műkö, cementárugyár, betonépítkezési vállalat.
 Központ: Budapest VI. Dévai-utca 21.
 Fióktelep: Debreczen Margitfürdő.

Csatornázásuk, Vizlecsapolási és száraztételi munkálatok.
 Hidak és zsilipek építése betonból.
 Istálló berendezések: jászlak, burkolatok comprimált portlandcement-betonból.
 Működgyártás: lábazatok, szökőkutak, vízmedenczék. Betonjárdák.

Márványmozaiklap: czeментlazi keramitlap-burkolatok.
 Mozaik és terrazzo munkák. Csömöszölt portlandcement betonesövekgyártása csatornák és átereszekre.
 RABITZ és MONIER szerkezetű építkezések.
 Tűzbiztos földemek.

PORTLAND-és-ROMAN-CEMENT
 és egyéb építési anyagok
RAKTÁRA.

Fióktelep: Debreczen Margitfürdő.

Stearoptinum (Olaj sebtapasz)
 Bámulatos gyorsan gyógyító olajsebtapasz. a mely egyetlen a maga nemében s egy régi család titka.

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.
 Biztosan gyógyítja s a fájdalmat rögtön csilapítja bármily sebeknél: vágás, zuzódás, égé fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyülése, a titkos betegségek kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt 2 korona.
 Hatásáért kezességet vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum” laboratiuma.

A pénz beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum” laboratiumában:
BUDAPEST, VII. kerület, Mexikói-ut 88.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre kő-és könyvnyoájában.